

УХВАЛА КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадян України Баклицької Оксани Анатоліївни, Бородіної Тетяни Петрівни, Демченко Ольги Григоріївни, Кандиби Людмили Миколаївни, Кушнарєнка Олександра Олександровича, Осипчук Наталії Аркадіївни, Панкової Ніни Георгіївни, Плужнікової Ольги Володимирівни, Соколова Олександра Івановича, Чайкіна Віктора Тимофійовича, Чулкова Олександра Івановича, Шелестунової Ірини Євгенівни щодо офіційного тлумачення окремих положень Закону України «Про місцеві вибори»

м. Київ
23 грудня 2015 року
№ 52-у/2015

Справа № 2-46/2015

Конституційний Суд України у складі суддів:

Бауліна Юрія Васильовича — головуючого,
Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Гультая Михайла Мирославовича — доповідача,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича,
Саса Сергія Володимировича,
Сліденка Ігоря Дмитровича,
Тупицького Олександра Миколайовича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,
Шевчука Станіслава Володимировича,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадян України Баклицької Оксани Анатоліївни, Бородіної Тетяни Петрівни, Демченко Ольги Григоріївни, Кандиби Людмили Миколаївни, Кушнарєнка Олександра Олександровича, Осипчук Наталії Аркадіївни, Панкової Ніни Георгіївни, Плужнікової Ольги Володимирівни, Соколова Олександра Івановича, Чайкіна Віктора Тимофійовича, Чулкова Олександра Івановича, Шелестунової Ірини Євгенівни щодо офіційного тлумачення положень частини третьої статті 3, частини третьої статті 30, пункту 4 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про місцеві

вибори» від 14 липня 2015 року № 595–VIII зі змінами (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 37–38, ст. 366).

Заслухавши суддю-доповідача Гультая М. М. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

У С Т А Н О В И В:

1. Громадяни України Баклицька О. А., Бородіна Т. П., Демченко О. Г., Кандиба Л. М., Кушнарєнко О. О., Осипчук Н. А., Панкова Н. Г., Плужнікова О. В., Соколов О. І., Чайкін В. Т., Чулков О. І., Шелестунова І. Є. звернулися до Конституційного Суду України з клопотанням дати офіційне тлумачення положень частини третьої (за конституційним зверненням — пункту 3) статті 3, частини третьої (за конституційним зверненням — пункту 3) статті 30, пункту 4 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про місцеві вибори» від 14 липня 2015 року № 595–VIII зі змінами (далі — Закон) в аспекті питання, чи відповідають ці положення статтям 8, 19, 22, 24, 38, 64, 70, 71, пункту 30 частини першої статті 85, статті 141 Конституції України.

Зазначеними положеннями Закону передбачено таке:

— належність громадянина до відповідної територіальної громади та проживання його на відповідній території визначається його зареєстрованим місцем проживання (частина третя статті 3);

— виборець, який на день виборів перебуває за межами населеного пункту, в якому він проживає, участі у місцевих виборах не бере, крім випадків, передбачених частиною чотирнадцятою статті 34 Закону; положення частини третьої статті 7 Закону України «Про Державний реєстр виборців» не застосовується на місцевих виборах (частина третя статті 30);

— чергові місцеві вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів Севастопольської міської ради, депутатів районних, районних у містах, міських, селищних, сільських рад та міських, селищних, сільських голів на території Автономної Республіки Крим, а також депутатів обласних рад, окремих районних, районних у містах, міських, селищних, сільських рад і міських, селищних, сільських голів та рад об'єднаних громад на території Донецької і Луганської областей, призначені на 25 жовтня 2015 року, не проводяться у зв'язку із здійсненням Російською Федерацією тимчасової окупації та збройної агресії проти України та неможливістю забезпечення дотримання стандартів проведення виборів Організації з безпеки і співробітництва в Європі; перелік адміністративно-територіальних одиниць, в яких не проводяться місцеві вибори, призначені на 25 жовтня 2015 року, визначається Верховною Радою України у постанові про призначення місцевих виборів (пункт 4 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення»).

Автори клопотання також просять дати офіційне тлумачення:

— частини третьої статті 30 Закону щодо її відповідності статті 8 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 20 жовтня 2014 року № 1706–VII;

— другого речення пункту 4 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону щодо його відповідності пункту 7 частини першої статті 24, першому реченню пункту 4 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону;

— другого речення пункту 4 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону в аспекті питання, чи діяла Верховна Рада України в межах визначених Конституцією України повноважень щодо процедури проведення виборів, а не їх призначення, та визначення переліку адміністративно-територіальних одиниць Луганської та Донецької областей, в яких місцеві вибори не проводяться;

— «щодо дати прийняття Закону України “Про місцеві вибори” від 14 липня 2015 року № 595–VIII, за три місяці до дати проведення місцевих виборів — 25 жовтня 2015 року на відповідність вимог діючого на той час законодавства — Закону України “Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів” від 10 липня 2010 року № 2487–VI».

До конституційного звернення долучено копії постанов Центральної виборчої комісії від 10 серпня 2015 року № 167 та від 11 серпня 2015 року № 176, у яких, як стверджують автори клопотання, неоднозначно застосовано положення пункту 4 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, що призвело до порушення їхнього конституційного права на участь у виборах до органів місцевого самоврядування.

2. Конституційний Суд України, вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з прийняттям Другою колегією суддів Конституційного Суду України Ухвали від 8 грудня 2015 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі на підставі пунктів 1, 2, 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України», виходить з такого.

2.1. Автори клопотання просять «надати офіційне тлумачення положень пункту 3 статті 3, пункту 3 статті 30, пункту 4 розділу XV “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про місцеві вибори” від 14 липня 2015 року за № 595–VIII, на відповідність нормам статей 8, 19, 22, 24, 38, 64, 70, 71, пункту 30 статті 85, статті 141 Конституції України».

Аналіз конституційного звернення дає підстави для висновку, що в ньому порушено питання про відповідність Основному Закону України (конституційність) зазначених положень Закону.

За статтею 150 Конституції України, статтею 40 Закону України «Про Конституційний Суд України» питання про відповідність Конституції України (конституційність) законів України розглядаються за конституційними поданнями Президента України, не менш як сорока п'яти народних депутатів України, Верховного Суду України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Цей перелік суб'єктів права на конституційне подання є вичерпним.

Таким чином, громадяни України не є суб'єктами права на конституційне подання щодо конституційності законів України (їх окремих положень), що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі в цій частині відповідно до пункту 1 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — відсутність встановленого Конституцією України, цим законом права на конституційне подання.

2.2. Згідно із Законом України «Про Конституційний Суд України» у конституційному зверненні зазначається обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні положень Конституції України або законів України (пункт 4 частини другої статті 42); підставою для конституційного звернення щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів України є наявність неоднозначного застосування положень Конституції України або законів України судами України, іншими органами державної влади, якщо суб'єкт права на конституційне звернення вважає, що це може призвести або призвело до порушення його конституційних прав і свобод (стаття 94).

Під неоднозначним застосуванням положень Конституції України або законів України слід розуміти різне застосування одних і тих же норм цих правових актів судами України, іншими органами державної влади за однакових юридично значимих обставин (Ухвала Конституційного Суду України від 12 травня 2010 року № 31-у/2010).

Аналіз змісту конституційного звернення та долучених до нього копій постанов Центральної виборчої комісії від 10 серпня 2015 року № 167 та від 11 серпня 2015 року № 176 дає підстави для висновку, що частину третю статті 3, частину третю статті 30 Закону Центральна виборча комісія не застосовувала.

Центральна виборча комісія, посилаючись у постанові від 10 серпня 2015 року № 167, зокрема, на пункт 4 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, звернулася до Верховної Ради України з клопотанням щодо невідкладного визначення переліку адміністративно-територіальних одиниць, у яких чергові вибори депутатів обласних, окремих районних, міських, районних у містах, селищних, сільських рад, сільських, селищних, міських голів та рад об'єднаних територіальних громад на території Донецької і Луганської областей 25 жовтня 2015 року не проводяться.

Керуючись тим самим положенням Закону, у постанові від 11 серпня 2015 року № 176 Центральна виборча комісія затвердила роз'яснення щодо визначення окремих районних, міських, районних у містах, селищних, сільських рад Донецької та Луганської областей, щодо яких відсутня можливість проведення чергових виборів депутатів, сільських, селищних, міських голів та перших виборів депутатів сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад та відповідних сільських, селищних, міських голів 25 жовтня 2015 року.

Посилання Центральної виборчої комісії на пункт 4 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону із зазначенням в одному випадку переліку адміністративно-територіальних одиниць, а в іншому — місцевих рад Донецької та Луганської областей не можна вважати неоднозначним застосуванням цього положення Закону в контексті статті 94 Закону України «Про Конституційний Суд України».

Таким чином, автори клопотання не дотримали вимог пункту 4 частини другої статті 42, статті 94 Закону України «Про Конституційний Суд України», що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 2 статті 45 цього закону — невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, Законом України «Про Конституційний Суд України».

2.3. Автори клопотання порушують питання щодо відповідності частини третьої статті 30 Закону положенням статті 8 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 20 жовтня 2014 року № 1706–VII; другого речення пункту 4 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону положенням пункту 7 частини першої статті 24 та першому реченню пункту 4 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону. Крім того, у конституційному зверненні порушено питання «щодо дати прийняття Закону України “Про місцеві вибори” від 14 липня 2015 року № 595–VIII, за три місяці до дати проведення місцевих виборів — 25 жовтня 2015 року на відповідність вимог діючого на той час законодавства — Закону України “Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів” від 10 липня 2010 року № 2487–VI».

Проте розгляд питань щодо неузгодженості між положеннями закону, положеннями закону і нормами інших законів України та усунення такої неузгодженості шляхом офіційного тлумачення цих положень не належить до повноважень Конституційного Суду України (Ухвала Конституційного Суду України від 8 грудня 2015 року № 49-у/2015). Зазначене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі в цій частині згідно з пунктом 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — непідвідомчість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному зверненні.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, статтями 40, 42, 45, 50, 94 Закону України «Про Конституційний Суд України», Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадян України Баклицької Оксани Анатоліївни, Бородіної Тетяни Петрівни, Демченко Ольги Григоріївни, Кандиби Людмили Миколаївни, Кушнарєнка Олександра Олександровича, Осипчук Наталії Аркадіївни, Панкової Ніни Георгіївни, Плужнікової Ольги Володимирівни, Соколова Олександра Івановича, Чайкіна Віктора Тимофійовича, Чулкова Олександра Івановича, Шелестунової Ірини Євгенівни щодо офіційного тлумачення положень частини третьої статті 3, частини третьої статті 30, пункту 4 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про місцеві вибори» від 14 липня 2015 року № 595–VIII зі змінами на підставі пунктів 1, 2, 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — відсутність встановленого Конституцією України, цим законом права на конституційне подання; невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, Законом України «Про Конституційний Суд України»; непідвідомчість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному зверненні.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ